

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.1.184.2025

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10676 Pana Posła Dariusza Mateckiego, w sprawie konieczności reformy nadzoru nad stażami realizowanymi przez powiatowe urzędy pracy, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Informuję, że 20 marca 2025 r. Sejm uchwalił nową ustawę o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Akt ten reguluje zadania państwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy, zastępując w tym obszarze uchyloną ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W ramach reformy zmieniono też częściowo zasady dotyczące organizacji staży.

Stáže realizowane są w oparciu o przepisy ustawy oraz zapisy umowy między starostą (reprezentowanym przez dyrektora powiatowego urzędu pracy), organizatorem stażu i bezrobotnym. Umowy określają m.in. program stażu, zobowiązania jego organizatora, prawa i obowiązki bezrobotnego, a także skutki nieprzestrzegania przez organizatora warunków umowy.

Zgodnie z art. 116 ust. 4 ustawy staż jest realizowany pod nadzorem wyznaczonej przez jego organizatora osoby, odpowiadającej też za opiekę nad stażystą, zwanej dalej „opiekunem stażysty”. Ponadto, zgodnie z art. 123 ust. 1 ustawy, nadzór nad odbywaniem stażu przez bezrobotnego sprawuje starosta. W praktyce oznacza to, iż obowiązkiem powiatowego urzędu pracy jest zadbanie o prawidłowe skonstruowanie umowy i monitorowanie jej realizacji np. poprzez analizę dokumentów z realizacji stażu lub wizytację miejsca jego odbywania. Starosta może, na wniosek bezrobotnego odbywającego staż lub z urzędu, rozwiązać z organizatorem umowę o odbycie stażu w przypadku nierealizowania przez niego programu stażu lub niedotrzymywania warunków jego odbywania.

W myśl art. 30 ust. 1 do zadań wojewody w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy należy sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań wykonywanych m.in. przez starostę, dyrektora PUP oraz inne podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy w zakresie udzielania przez urzędy pracy form pomocy (czyli również organizację staży).

Podobnie, zgodnie z art. 357 ust. 1, także minister właściwy do spraw pracy może przeprowadzać w publicznych służbach zatrudnienia, OHP oraz innych podmiotach kontrole realizacji zadań wynikających z ustawy lub wydatkowania środków Funduszu Pracy.

W wyniku przeprowadzonych kontroli zarówno wojewoda, jak i minister właściwy do spraw pracy mogą przekazać jednostce kontrolowanej zalecenia pokontrolne. W przypadku

stwierdzenia istotnych nieprawidłowości w realizacji zadań ustawowych, w szczególności w zakresie stosowania form pomocy przez urzędy pracy, wojewoda lub minister właściwy do spraw pracy, niezależnie od przysługujących mu innych środków, ma obowiązek zawiadomić o stwierdzonych nieprawidłowościach marszałka województwa lub starostę. Niezrealizowanie zaleceń pokontrolnych wojewody lub ministra właściwego do spraw pracy podlega karze pieniężnej w kwocie do 2-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

W odpowiedzi na pytanie o planowane zmiany legislacyjne mające na celu wprowadzenia obowiązku sporządzania i podpisywania miesięcznych raportów z realizacji stażu przez stażystę i opiekuna, wyjaśniam, iż umowa o organizację stażu obecnie zobowiązuje organizatora stażu do m.in.:

- zapewnienia należytej realizacji stażu zgodnie z ustalonym programem stażu;
- udostępniania staroście dokumentów dotyczących realizacji stażu oraz ewidencji czasu pracy bezrobotnego odbywającego staż;
- niezwłocznego informowania o wszystkich zmianach danych mających wpływ na realizację umowy o organizację stażu.

Ponadto nowe rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2025 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu organizowania stażu dla bezrobotnych (Dz. U. poz. 1536) nakłada na opiekuna stażysty m.in. obowiązek prowadzenia dokumentacji z realizacji programu stażu u pracodawcy oraz sporządzenia opinii o odbyciu stażu, zawierającej informacje o realizowanych przez stażystę zadaniach oraz o nabytej wiedzy i umiejętnościach. Regulacje te zapewniają odpowiedni nadzór nad realizacją stażu. Konieczność sporządzania i podpisywania przez stażystę i opiekuna miesięcznych raportów z jego przebiegu mogłoby skutkować nałożeniem na organizatora dodatkowych biurokratycznych obowiązków, nie przyczyniając się przy tym do poprawy jakości stażu.

Informuję, że art. 120 ust. 1 pkt 3 ustawy pozwala staroście - na wniosek organizatora stażu lub z urzędu, po zasięgnięciu opinii organizatora stażu i wysłuchaniu bezrobotnego - pozbawić bezrobotnego możliwości kontynuowania stażu w przypadku usprawiedliwionej nieobecności uniemożliwiającej zrealizowanie programu stażu. Wyjaśniam przy tym, że staż jest formą wsparcia ograniczoną czasowo, umożliwiającą nabycie wiedzy, kompetencji, umiejętności praktycznych wedle określonego wcześniej programu. Przedłużająca się nieobecność i jego przerwanie, nawet usprawiedliwione, skutkuje niemożnością realizacji programu stażowego. Natomiast bezrobotny, który z uzasadnionej przyczyny przerwał staż, może w okresie 6 miesięcy od dnia, w którym to nastąpiło, za zgodą starosty i organizatora, ukończyć staż zgodnie z programem.

W odpowiedzi na pytanie o możliwość utworzenia platformy skarg przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyjaśniam, że nie przewidują tego obowiązujące przepisy. Składanie skarg umożliwia w sposób optymalny opisany model prowadzenia nadzoru.

Zgodnie z ustawą organizator stażu musi zapewnić odbywającemu go bezrobotnemu, na zasadach przewidzianych dla pracowników:

- bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu;
- szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych;

- odzież i obuwie robocze lub ekwiwalent za używanie własnej odzieży i obuwia roboczego, ekwiwalent za pranie odzieży roboczej, środki ochrony indywidualnej, niezbędne środki higieny osobistej oraz profilaktyczne posiłki i napoje;
- profilaktyczną ochronę zdrowia;
- okresy odpoczynku;
- ochronę przed mobbingiem.

Obowiązujące zasady monitorowania i nadzoru stażu umożliwiają kontrolę spełniania warunków jego realizacji także w obszarze zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Powiatowy urząd pracy ma obowiązek dopilnować, aby określony w umowie program stażu pozwalał osiągnąć jego cele. W przypadku nierealizowania programu lub niedotrzymania warunków odbywania stażu przez jego organizatora istnieje możliwość przerwania realizacji stażu z winy organizującego go podmiotu. Takim naruszeniem byłoby np. wspomniane w interpelacji „wykorzystywanie stażystów jako darmowej siły roboczej”. Organizator nie może wówczas korzystać z form pomocy świadczonych w powiatowym urzędzie pracy, z wyłączeniem pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, przez okres 12 miesięcy od dnia przerwania realizacji stażu przez starostę. Dodatkowe kary finansowe nie są w takiej sytuacji przewidziane.

Kontrole działań PUP prowadzone są według określonego planu. Typuje się do nich przede wszystkim urzędy, co do których zachodzi podejrzenie, iż nieprawidłowo realizują powierzone im zadania. Coroczna kontrola działań wszystkich PUP przez MRPiPS nie ma uzasadnienia. Informuję ponadto, że nie ma ustawowych możliwości dopuszczenia do prowadzenia kontroli przez organizacje pozarządowe.

Informuję, że zgodnie z art. 116 ust. 2 pkt 6 przywołanej ustawy organizator stażu musi zapewnić stażyście ochronę przed mobbingiem, na zasadach przewidzianych dla pracowników. Art. 116 ust. 3 nakłada też na organizatora stażu obowiązek równego traktowania i niedyskryminowania uczestników stażu pod rygorem przerwania jego realizacji i opisanych wyżej sankcji.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/